

ХУДОЖНІ ШУКАННЯ РОМАНТИКА ЛЕВКА БОРОВИКОВСЬКОГО

І. Є. Богданова, канд. філол. наук, завідувач кафедри мовної підготовки
Національного університету цивільного захисту України, м. Харків

Одним із перших яскравих представників українського романтизму, зокрема харківської школи романтиків, був *Левко Іванович Боровиковський* (1806–1889), який навчався у Харківському університеті задовго до бурхливого захоплення романтизмом у широких культурних колах. Ще за життя Левка Боровиковського критика визнала новаторське значення його творчості, красу і силу його поетичного слова. «Мова його, — говорив І. Франко, — чиста й гарна». Поет щедро використовує народну лексику, лаконічно змальовує пейзажі [6, с. 8]. Євген Гребінка, високо оцінивши баладу «Козак», писав: «Это доказательство, что украинцы начинают (в добрый час) чувствовать самобытность своей литературы, Боровиковский в «Козаке» неподражаем; он облагородил язык малороссийский...» [4, с. 12].

Кінець XVIII — початок XIX століття, як відомо, — це епоха формування української нації. Нові суспільно-історичні тенденції, які з'явилися в цей період, засвідчили активізацію національного культурного життя в Україні, появу нових явищ, що провіщали утвердження романтичного напрямку. Саме романтизм, з одного боку, активував національну свідомість у народів Європи, апелюючи до об'єктивних засад формування нації (історія, героїка, мова), з другого, підніс суб'єктивність та індивідуальність мистецтва.

Літературний доробок Л. Боровиковського в контексті літератури XIX століття значний і багатогранний, хоча окремою збіркою були видані тільки байки. Загальний творчий спадок Л. Боровиковського становить понад 70 поетичних творів. У «Реестре моим пьесам», доданому до листа І. Срезневському від 24 вересня 1834 р., сам поет подає назви близько 80 віршів, згрупованих за жанровими ознаками (балади, пісні, думи, переклади). Проте за життя письменника було надруковано в різних періодичних виданнях і збірках лише 13 поезій, а ще 13 збереглися в автографах, що були опубліковані вже в наші дні. Доля решти творів невідома.

Протягом багатьох десятиліть поета Л. Боровиковського в очах читачів характеризував другорядний у доробку письменника жанр — байки, а найбільш значна в ідейно-художньому аспекті частина його поетичної спадщини залишалась майже невідомою.

Доля творчої спадщини Л. Боровиковського характерна для української поезії I половини XIX століття, коли до друку випадково потрапляли іноді далеко не кращі твори, а багато з того, що заслуговувало на увагу, лишалось невідомим.

Боровиковський був людиною освіченою, добре обізнаною з тогочасною літературою, ситуацією в Україні, перебував у вирі літературного життя, цим і зумовлюється, з одного боку, його глибока повага

■ Левко Боровиковський